

Exempel på Spår 1

Baskunskaper i JML (obligatoriskt innehåll)

Grundläggande kunskap om jämställdhet och jämlikhet som mål för hållbar utveckling

Mål 5 Jämställdhet

- Jämställdhet handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser.
- Politisk, ekonomisk och social jämlikhet mellan kvinnor och män bidrar till alla dimensioner av hållbar utveckling.
- Att leva ett liv fritt från våld och diskriminering är en grundläggande mänsklig rättighet.

Mål 10 Minskad ojämlikhet

- Ett jämlikt samhälle bygger på principen om allas lika rättigheter och möjligheter oberoende av t.ex. kön, etnicitet, religion, funktionsvariation, ålder och annan ställning.
- Jämlikhet minskar risken för konflikter och främjar alla människors möjlighet att delta i och påverka samhällsutvecklingen.

**INGEN SKA
LÄMNAS
UTANFÖR**

Exempel på uttryck för ojämlikhet och ojämställdhet

- Statistik och annan empirisk forskning visar på återkommande mönster av skillnader med avseende på:
 - närvaro på arbetsmarknaden
 - löner, inkomster och kapital
 - representation på beslutsfattande positioner
 - tillgång till platser/rum
 - tillgång till teknik
 - fördelning av ansvar för obetalt arbete
 - utsatthet för våld
 - grad av inkludering i majoritetskulturen
- Genusteorier ger förklaringar till strukturella och kulturella mönster

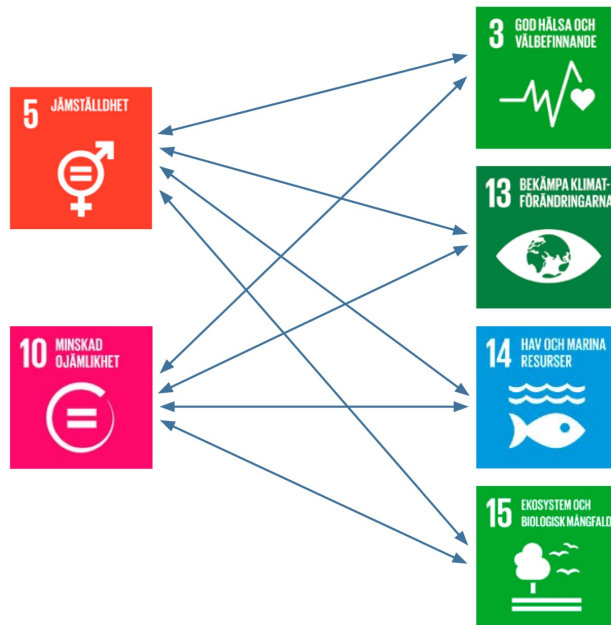

Jämställdhet och jämlikhet är mål i sig

Mål 5 och 10 hänger ihop med miljömålen

- De fattigaste i samhället drabbas hårdare av klimatförändringar och av olika former av katastrofer bl.a. pga. mer begränsade ekonomiska tillgångar och sämre förutsättningar på arbetsmarknaden
- I stort sett inga målkonflikter
- Exempel: Kvinnor prioriterar miljöfrågor, både värderingsmässigt och i handling, högre än män, samt är mer riskaverta, varför mer jämställt deltagande i beslutande organ kommer leda till att besluten i högre utsträckning leder till minskade föroreningar

Källa: Naturvårdsverket 2019

Mål 5 och 10 hänger ihop med ekonomiska mål

- Positiv effekt på en nations ekonomiska tillväxt bl.a. pga ökad tillgång på arbetskraft och mer effektivt utnyttjad kompetens (Tillväxtverket 2019)
- Exempel: i utvecklingsländer investerar kvinnor i genomsnitt en högre andel av hushållsinkomsterna i familjens välfärd, barnens hälsa och utbildning och deras ekonomiska val förbättrar hushållens sparande och konsumtionsval i högre utsträckning (OECD 2012)
- Exempel: i organisationer betraktas jämställdhet och jämlikhet ofta som ett medel för att uppnå andra mål, t.ex. kvalitetsutveckling, ökad effektivitet eller ökad tillväxt (Tillväxtverket 2019)

8 ANSTÄNDIGA
ARBETSVILLKOR
OCH EKONOMISK
TILLVÄXT

9 HÅLLBAR INDUSTRI,
INNOVATIONER OCH
INFRASTRUKTUR

Grundläggande kunskap om hur ojämställdhet och ojämlikhet kan påverka teknik- och samhällsutveckling

Påverkan på teknikutveckling

Exempel på teknikutveckling som återskapar ojämställdhet och ojämlikhet:

- Ansiktsigenkänning
- Krockkuddar
- Knäproteser

Frågor att ställa:

- Vem utvecklar teknik?
- För vem utvecklas teknik?
- Vem gynnas, vem missgynnas?

Studie visar: Ansiktsigenkänning funkar bra - så länge du är vit och man

2018-02-12 09:21 Av: Simon Campanello 7 kommentarer

Facial recognition system

Felrekvensen är mycket lägre hos vita män än hos kvinnor och mörkhyade personer. Det visar en ny studie där forskarna testat flera system för ansiktsigenkänning.

Bild: nyteknik.se

Medicintekniska hjälpmedel inte alltid anpassade för kvinnor

Olikheterna uppmärksammas i Stockholm idag på konferensen Sex, drugs and medical devices.

En knäprotes som bara provats på män kanske inte är anpassad för kvinnors fysiologi. Arkivbild: Mostphotos

Att läkemedel ofta bara är utprovade på män är ett känt fenomen som diskuterats i många år. Mer okänt är att samma sak egentligen gäller för mängder av olika medicintekniska hjälpmedel som knäproteser, stentar och andra produkter som används som reservdelar i människokroppen.

Precis som med läkemedel är det därför inte säkert att det tekniska hjälpmedlet passar för de kvinnor som får dem inopererade.

PUBLICERINGSDATUM: 2013-10-14
SKRIVET AV: Anders Olsson anders.olsson@vardfok.se
DELA: [Facebook, Twitter, LinkedIn, Email icons]

Konferensinfo
Konferensen Sex, drugs and medical devices hålls

Bild: vardfokus.se

Bild: motormagasinet.se

Påverkan på samhällsutveckling

Exempel: stadsmiljö (Ceccato et al. 2019)

- Olika användning och upplevelser av staden, t.ex. kvinnor och män reser på olika sätt och tillbringar tid på olika platser; kvinnor rapporterar oftare högre nivåer av rädsla och oro än män
- Olika representation i planeringsprocessen

Frågor att ställa:

- Vem är delaktig i utvecklingsarbetet?
- Vems behov beaktas?
- Vem gynnas, vem missgynnas?

Grundläggande kunskap om jämställdhets-, mångfalds- och likavillkorsarbete i organisationer

JML på KTH, D&I i näringslivet

- På KTH heter förändringsarbetet **JML**:
 - **Jämställdhet**: samma makt att forma samhället och sitt eget liv oavsett kön
 - **Mångfald**: uppskatta skillnader utan att förstärka stereotyper
 - **Lika villkor**: samma förutsättningar till makt och inflytande, ekonomi, utbildning, hälsa, kroppslig integritet samt jämn fördelning av det obetalda omsorgsarbetet
- I näringslivet går ofta förändringsarbetet under beteckningen **Mångfald & Inkludering/Diversity & Inclusion (D&I)**, ingår ofta i hållbarhetsarbetet:
 - **Diversity**: mångfald av sociala grupper
 - **Inclusion**: en kultur där alla känner sig välkomna, respekterade och delaktiga oavsett grupptillhörighet

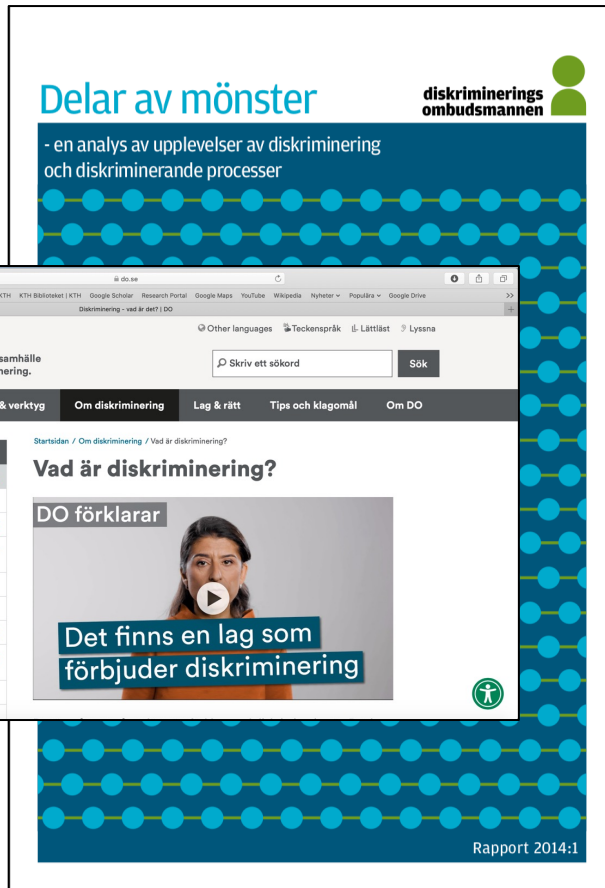
Diskrimineringslagen

Lagen förbjuder sex former av diskriminering:

- direkt diskriminering
- indirekt diskriminering
- bristande tillgänglighet
- trakasserier och sexuella trakasserier
- instruktioner att diskriminera

Sju diskrimineringsgrunder:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Delar av mönster
- en analys av upplevelser av diskriminering och diskriminerande processer

diskrimineringsombudsmannen

Vi arbetar för ett samhälle fritt från diskriminering.

Öther languages Teckenspråk Lättläst Lyssna

Skriv ett sökord

Förebygg diskriminering Stöd & verktyg Om diskriminering Lag & rätt Tips och klagomål Om DO

Startsida / Om diskriminering / Vad är diskriminering?

Vad är diskriminering?

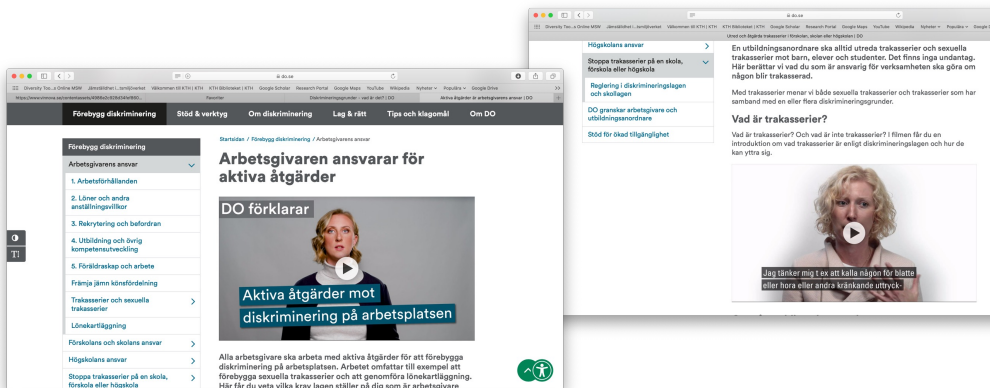
DO förklarar

Det finns en lag som förbjuder diskriminering

Rapport 2014:1

Krav på förebyggande och främjande arbete

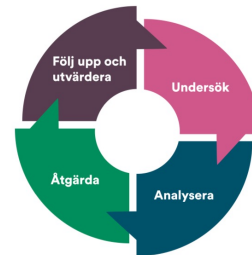
- Arbetsgivare och utbildningsanordnare ska arbeta med aktiva åtgärder
- Aktiva åtgärder syftar på den modell som Diskrimineringslagen innehåller med fokus på förebyggande och främjande arbete för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika villkor

Aktiva åtgärder i fyra steg – checklista för arbetsgivare

Alla arbetsgivare ska arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund:

- kön
- könsidentitet eller könsutvärdering
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder.

Ditt arbete med aktiva åtgärder ska ske kontinuerligt i fyra steg: undersöka, analysera, åtgärda, samt följa upp och utvärdera. Det ska vara en ständigt pågående process.

Den här checklistan kan du använda när du går igenom de fyra stegen. Du får också några tips och exempel på frågor som du kan ha som stöd i arbetet.

Referenser i gestaltningen

- Ceccato, V., Vasquez, L., Langefors, L., Canabarro, A., Petersson, R. (2019) *En trygg stadsmiljö: Teori och praktik för brottsförebyggande & trygghetsskapande åtgärder*. Stockholm: Institutionen för samhällsplanering och miljö, KTH, <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2019/trygg-stadsmiljo.pdf>
- OECD (2012). *Closing the Gender Gap: Act Now*. Paris: OECD. <https://www.oecd.org/gender/Executive%20Summary.pdf>
- Naturvårdsverket (2019) Så hänger jämställdhet och jämlikhet ihop med miljömålen. En analys av ömsesidiga beroenden mellan olika hållbarhetsmål. Rapport 6856. Stockholm: Naturvårdsverket. <https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6856-1.pdf?pid=23950>
- Tillväxtverket (2019) Att fortsätta välja jämställdhet. https://tillvaxtverket.se/download/18.1580493316b902911f764e65/1562145795332/Att_forts_valja_jamstalldhet.pdf